

بررسی میزان اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان دبیرستان‌های شهر اردبیل

سولماز شیرافکن^۱، علیرضا آهنگر^۲، محمدجواد فیروزی^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۱۰/۰۱ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۱۰/۲۹

صفحه: ۱۲۳-۱۱۱

چکیده

در دنیای امروز نفوذ گسترده فناوری اینترنت، علی‌رغم فواید بسیار زیاد آن، بسیاری از افراد خصوصاً دانش آموزان را با اختلال در بهداشت روانی و ارتباطات اجتماعی ناشی از ابتلا به اعتیاد رایانه‌ای مواجه ساخته است. این مطالعه باهدف بررسی میزان اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان به‌عنوان تهدیدی بر سلامت روان انجام شده است. در مطالعه حاضر از روش تحقیق توصیفی استفاده شده است. جامعه آماری کلیه دانش آموزان دبیرستان‌های اردبیل هستند که از بین جامعه آماری، بر اساس جدول مورگان تعداد ۲۶۱ نفر به شیوه نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه دوقسمتی مشخصات دموگرافیک و آزمون اعتیاد به اینترنت، استفاده شد. برای تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و استنباطی آنوا و تی مستقل با استفاده از نرم‌افزار SPSS استفاده شد. نتایج نشان داد که در دانش آموزان دبیرستان‌های اردبیل اعتیاد به اینترنت شایع است ($p < 0.05$ و $t = 28.456$). اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان دختر و پسر متفاوت است ($p < 0.05$ و $t = 4.267$). اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان در سنین مختلف، متفاوت نیست ($p > 0.05$ و $F = 1.054$). اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان بر اساس میزان استفاده از اینترنت متفاوت است ($p > 0.05$ و $F = 22.655$). بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر، اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان شایع بوده و جهت پیشگیری از خطرات و عوارض آن در دانش آموزان، توجه به ملاحظات بهداشتی و درمانی، ضروری به نظر می‌رسد.

کلیدواژه‌ها: سلامت روان، اعتیاد به اینترنت، دانش آموزان، شبکه‌های مجازی.

^۱ نویسنده مسئول: کارشناس روان‌شناسی، دانشگاه پیام نور اردبیل.

^۲ کارشناس ارشد مدیریت، همکار پژوهشی دفتر تحقیقات کاربردی ف.ا استان اردبیل.

^۳ کارشناس ارشد، همکار پژوهشی دفتر تحقیقات کاربردی ف.ا اردبیل

مقدمه و بیان مسئله

امروزه اعتیاد به اینترنت^۱ به عنوان یک اختلال روان شناختی در روان شناسی و پزشکی مطرح شده است. به طوری که متخصصان بالینی مواردی از این اختلال را در کلینیک های خود گزارش می کنند و این اختلال، به عنوان شکل جدیدی از اعتیاد در سال های اخیر توجه پژوهشگران را در حوزه ی روان شناسی، روان پزشکی، جامعه شناسی و حوزه های علمی دیگر به خود جلب کرده است. اعتیاد به اینترنت مشکلی است که در جوامع و فرهنگ های مختلف به چشم می خورد. شیوع این مسئله باعث شده است که شناسایی علل، پیامدها و عوارض آن توسط محققان و متخصصان، پیگیری و مورد پژوهش قرار گیرد (ایمان، ۲۰۰۱). گلدبرگ^۲ برای اولین بار از اصطلاح اختلال اعتیاد به اینترنت، برای معرفی و شناسایی خصوصیات افرادی که به دنبال استفاده از اینترنت مشکلاتی را نشان می دهند، استفاده کرد. او اولین کسی بود که گروهی را برای حمایت از معتادان به اینترنت تشکیل داد (گونزالس، ۲۰۰۸). اعتیاد به اینترنت و کامپیوتر به عنوان یک مشکل بهداشتی اخیراً مورد توجه قرار گرفته است و جزء اختلالات روانی طبقه بندی شده است. اینترنت در همه جا حضور دارد؛ در خانه، مدرسه، محل کار و غیره و با پیدایش اینترنت و توسعه و گسترش دامنه ی آن به اقصی نقاط جهان، این فناوری که تا سال (۱۹۹۱) صرفاً در اختیار مراکز پژوهشی بود، کاربردهای جدید و متنوعی پیدا کرد (اندرسون، ۲۰۰۲). اینترنت یک وسیله ارتباطی بسیار مهم است و زندگی روزانه ما را در خانه، محیط آموزشی و محیط کار تغییر داده است. اینترنت نه تنها کاربردهای فراوانی در زندگی روزمره ی بشر امروز دارد، بلکه واجد ویژگی های خاص و منحصر به فردی است که جذابیت آن را صدچندان می کند و ارتباطات از طریق کامپیوتر و اینترنت بخشی از واقعیت زندگی است اینترنت و کامپیوتر بر تمام افراد و در سنین مختلف تأثیر گذاشته است. شاید بتوان گفت که در دنیای امروز

1. Internet addiction

2. Goldberg

فناوری اینترنت و کامپیوتر، اثربخش‌ترین ابزار به حساب می‌آیند و در تمام حوزه‌های علمی، تجاری، تعلیم و تربیت، فرهنگ، سیاست و غیره تأثیرگذار بوده است (بیرنر، ۱۹۹۷). کامپیوتر و نفوذ گسترده‌ی آن در دنیای امروز باعث شده که هرکسی به نحوی با این فناوری درگیر شده و با آن سروکار داشته باشد. این تقاضای فزاینده به فناوری اینترنت برای بسیاری از افراد با مشکلات عمده بهداشت روانی و ارتباطات اجتماعی ناسالم همراه بوده است (استفانسکو و همکاران، ۲۰۰۷). مسئله استفاده مفرط و آسیب شناسانه از این فناوری و اعتیاد به اینترنت، توجه روان‌شناسان و سایر محققین را به خود جلب کرده است (ین و همکاران، ۲۰۰۷). استفاده مفرط از اینترنت، تأثیر سوئی روی بهداشت روانی دانش‌آموزان دارد. هم‌چنین دانش‌آموزانی که استفاده مفرط از اینترنت دراند در مقایسه با دانش‌آموزانی که دارای چنین تجربه‌ای نیستند، آسیب‌شناسی و مشکلات روانی بیشتری را نشان می‌دهند (چو و هسیو، ۲۰۰۵). در واقع افزایش سطوح تجارب کار با اینترنت، با کاهش سطح بهداشت روانی ارتباط دارد. اعتیاد به اینترنت دامنه گسترده‌ای از افراد را به‌طور مستقیم و غیرمستقیم، تحت تأثیر قرار داده است. با بررسی تعداد افرادی که تحت تأثیر مستقیم یا غیرمستقیم این پدیده قرار گرفته‌اند امکان درک میزان گستردگی آن وجود دارد (کیم، ۲۰۰۶). اعتیاد به اینترنت یک پدیده جهانی با سطح و دامنه‌ی شیوع متفاوتی از ۵ تا ۲۵ درصد جمعیت دانش‌آموزان آمریکا، چین، کره، انگلستان، استرالیا، تایوان، ژاپن، کشورهای اروپای شرقی و غربی است (لی، ۲۰۰۶).

اعتیاد به اینترنت با متغیرهای متعددی زمینه‌ای و شخصیتی ارتباط دارد. با عنایت به اینکه دانش‌آموزان با ورود به دبیرستان‌های اردبیل با فناوری روز و علم کامپیوتر آشنا شده و شانس بیشتری پیدا می‌کنند که از اینترنت استفاده کنند، اما در صورت استفاده افراطی از اینترنت، احتمال ابتلا به اعتیاد اینترنت در آن‌ها افزایش می‌یابد، لذا مطالعه حاضر باهدف تعیین اعتیاد به اینترنت در دانش‌آموزان دبیرستان‌های اردبیل، طراحی و اجرا شده است و در صدد پاسخ‌گویی به سؤال زیر است:

آیا اعتیاد به اینترنت در بین دانش آموزان دبیرستانی اردبیل وجود دارد؟

اعتیاد به اینترنت

به‌رغم برتری‌ها و مزیت‌های استفاده از اینترنت، نگرانی‌های جدیدی در خصوص استفاده از آن و تأثیراتی که این فناوری بر ابعاد مختلف زندگی انسان می‌گذارد، هرروز در حال افزایش است. کاربران در پی استفاده روزافزون از اینترنت و زندگی در فضای مجازی به مدت طولانی، نوعی وابستگی کاذب به آن پیدا می‌کنند که رهایی از آن امری دشوار است.

دسترسی به اینترنت، پدیده‌ای رو به گسترش است و هرروز تعداد بیشتری از افراد در زمره استفاده‌کنندگان قرار می‌گیرند (علوی، ۲۰۱۰). امروزه شیوع اعتیاد به اینترنت در نوجوانان و جوانان می‌تواند هم پای اعتیاد به مواد مخدر به‌منزله بحرانی جدی در زندگی فردی و اجتماعی موردبحث قرار گیرد که در سال‌های اخیر توسط پژوهشگران، روانشناسان و جامعه‌شناسان موردبررسی و مطالعه قرار گرفته است. امروزه اعتیاد به اینترنت^۱ به‌عنوان یک اختلال روان‌شناختی در علم روانشناسی و پزشکی مطرح شده است. به‌طوری‌که متخصصان بالینی مواردی از این اختلال را در کلینیک‌های خود گزارش می‌کنند و این اختلال به‌عنوان شکل جدیدی از اعتیاد در سال‌های اخیر توجه پژوهشگران را در حوزه روانشناسی، روان‌پزشکی، جامعه‌شناسی و حوزه‌های علمی دیگر به خود جلب کرده است. یانگ (۱۹۹۸) نیز به‌عنوان یک مطالعه مقدماتی برای بررسی این که آیا واقعاً اعتیاد به اینترنت وجود دارد یا خیر، با استفاده از معیارهای تشخیصی قماربازی بیمارگون، یک پرسشنامه هشت سؤالی را برای تشخیص اعتیاد به اینترنت تنظیم کرد و در نوامبر ۱۹۹۴ برای چند گروه یوزنت فرستاد. او در این پرسشنامه، علائم تحمل، ترک و احساس اجبار در استفاده را بررسی کرده بود. در طی این تحقیق و پژوهش‌های تکمیلی متعاقب آن،

^۱- Internet addiction

یانگ ۴۹۶ آزمودنی را که داوطلب شرکت در تحقیق درباره اعتیاد به اینترنت بودند، پیدا کرد. از این عده، بر اساس معیارهای او، ۱۰۰ نفر غیر معتاد و ۳۹۶ نفر معتاد شناخته شدند. یانگ، تحمل، یعنی افزایش میزان استفاده از اینترنت با گذشت زمان را در معتادان مشاهده کرد. در نتیجه این تحقیق و حتی تماس تلفنی و مصاحبه با افرادی که خود را معتاد به اینترنت می‌دانستند، یانگ نتیجه گرفت که اعتیاد به اینترنت واقعاً وجود دارد.

اعتیاد به اینترنت یا استفاده از بیش از حد با دیگر آسیب‌های فردی و تا حدودی اجتماعی مرتبط است که گاهی از این بیماری تحت عنوان اعتیاد مجازی و اختلال اعتیاد به اینترنت یاد می‌شود (معدفر و همکاران، ۲۰۰۷). اعتیاد به اینترنت مشکلی است که در جوامع و فرهنگ‌های مختلف به چشم می‌خورد. شیوع این مسئله باعث شده است که شناسایی علل، پیامدها و عوارض آن توسط محققان و متخصصان، پیگیری و مورد پژوهش قرار گیرد (اتکینسون و هیلگارد، ۱۳۸۰).

از بین رسانه‌های جمعی و فن‌آوری جدید، اینترنت برای فرد، خانواده و جامعه، مسائل و مشکلاتی را ایجاد کرده که شایسته‌ی توجه و عنایت خاص متفکران، پژوهشگران و روانشناسان است. از سال ۲۰۰۰ تا ژوئن ۲۰۱۲ میلادی تعداد کاربران اینترنتی سالانه افزایش فزاینده‌ای داشته است که آمار بدین صورت است: آسیا یک میلیارد و ۷۶ میلیون کاربر اینترنت و این در حالی بود که در سال ۲۰۰۰ میلادی فقط ۱۱۴ میلیون کاربر اینترنتی وجود داشته است، ایالت متحده آمریکا ۵۲۷ میلیون کاربر، اروپا ۵۱۸ میلیون کاربر، استرالیا ۲۴ میلیون کاربر، آفریقا ۱۶۷ میلیون کاربر و خاورمیانه ۹۰ میلیون کاربر اینترنتی را شامل می‌شوند، کل جمعیت دنیا در سال ۲۰۰۰ میلادی ۷ میلیارد بود که بالغ بر ۳۶۰ میلیون کاربر اینترنتی وجود داشت و این در حالی است که با همین تعداد جمعیت در سال ۲۰۱۳ میلادی بالغ بر ۲ میلیارد کاربر اینترنتی به صورت فزاینده‌ای رشد پیدا کرده است. در ایران آمار کاربران اینترنت افزایش روزافزون داشته است، به طوری که بر پایه گزارش وزارت

ارتباطات و فناوری اطلاعات، تنها در چند سال اخیر، شمار کاربران اینترنت در کشور بست و پنج برابر شده است (علوی و همکاران، ۱۳۸۷).

کاربردهای فراوان اینترنت و جذابیت‌های آن سبب شده در سال‌های اخیر پدیده‌ای به‌عنوان اعتیاد به اینترنت ظهور یابد (ناستی زایی، ۲۰۰۹). گلدبرگ برای اولین بار اصطلاح اختلال اعتیاد به اینترنت را برای معرفی و شناسایی خصوصیات افرادی که به دنبال استفاده از اینترنت مشکلاتی را نشان می‌دهند، استفاده کرد. او اولین بار کسی بود که گروهی را برای حمایت از معتادان به اینترنت تشکیل داد (بیابانگرد، ۱۳۷۹). اعتیاد به اینترنت و کامپیوتر به‌عنوان یک مشکل بهداشتی، اخیراً مورد توجه قرار گرفته است و جزو اختلالات روانی طبقه‌بندی شده است (بیابانگرد، ۱۳۸۴). به‌طور کلی این اختلال را می‌توان به‌عنوان نوعی استفاده از اینترنت که می‌تواند مشکلات روان‌شناختی، اجتماعی، درسی و یا شغلی در زندگی فرد ایجاد کند، تعریف کرد. رایج‌ترین اصطلاح، اعتیاد به اینترنت است که نوعی وابستگی رفتاری به اینترنت و موضوعات مربوط به آن، احساس هیجانی ناخوشایند (مانند اضطراب، افسردگی و مانند آن) در زمانی که فرد در تماس با اینترنت نیست، قابلیت تحمل و عادت کردن به اثرات در اینترنت بودن، انکار رفتارهای مشکل‌زا، از این دیدگاه اختلال به‌عنوان اختلال تشنی یا کنترل تکانه مانند قماربازی بیمارگونه در نظر گرفته می‌شود و کسانی که به این معیار می‌رسند، مشکلات روان‌شناختی، اجتماعی و شغلی پیدا می‌کنند (گونزالز، ۲۰۰۸).

روش پژوهش

این پژوهش یک مطالعه توصیفی است. در تحقیق حاضر، جامعه آماری کلیه دانش آموزان دبیرستان‌های اردبیل بودند. بر اساس آخرین اطلاعات و آمار دبیرستان‌های اردبیل، تعداد کل دانش آموزان مشغول به تحصیل ۷۵۵۸ نفر بودند. در این مطالعه، تعداد ۲۶۱ نفر از طریق نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای از بین دانش آموزان مشغول به تحصیل در سال تحصیلی ۱۳۹۳-۹۴ انتخاب شدند (کلیه ملاحظات اخلاقی در اجرای تحقیق و تکمیل پرسشنامه‌ها و

کسب مجوزهای لازم از شورای پژوهشی و حفظ محرمانه بودن پاسخ‌های آزمودنی‌ها و تحلیل آماری داده‌ها رعایت شده است). برای گردآوری داده‌ها از دو پرسشنامه استفاده شد، ۱- مشخصات دموگرافیک که شامل سن، جنس، و غیره ۲- آزمون اعتیاد به اینترنت یانگ. در این پژوهش پایایی آزمون با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای کل نمونه ۰/۹۱ محاسبه شد. برای تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی شامل محاسبه درصد، میانگین، انحراف معیار، تدوین جداول و رسم نمودارها و آمار استنباطی نظیر تحلیل واریانس، استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

نتایج پژوهش حاضر گویای آن است که از نظر شیوع اعتیاد به اینترنت ۸۲ درصد در حد خفیف، ۰/۴ درصد در حد معمولی، ۱۷/۲ درصد در حد متوسط و ۰/۴ درصد در حد شدید، قرار داشتند (جدول ۱).

جدول (۱) - توزیع میزان شیوع اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان

درصد	فراوانی	شاخص آماری
		گزینه‌ها (میزان اعتیاد)
۰/۴	۱	۰ تا ۱۹ (معمولی)
۸۲	۲۱۴	۲۰ تا ۴۹ (خفیف)
۱۷/۲	۴۵	۵۰ تا ۷۹ (متوسط)
۰/۴	۱	۸۰ تا ۱۰۰ (شدید)
۱۰۰	۲۶۱	جمع

جدول (۲) - تحلیل واریانس اعتیاد به اینترنت در سنین مختلف

منابع تغییر	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری
بین گروهی	۹۵۰/۳۰۴	۵	۱۹۰/۰۶۱	۱/۰۵۴	P=0.0006
درون گروهی	۴۵۹۸۹/۶۹۶	۲۵۵	۱۸۰/۳۵۲		

کل	۴۶۹۴۰/۰۰۰	۲۶۰
----	-----------	-----

با توجه به نتایج جدول فوق و آزمون آنوا نتیجه می گیریم که اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان در سنین مختلف، متفاوت نیست.

جدول (۳) - تحلیل واریانس اعتیاد به اینترنت بر اساس میزان استفاده از اینترنت

منابع تغییر	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجذورات	F	آلفا
بین گروهی	۹۸۱۷/۳۷۰	۳	۳۲۷۲/۴۵۷	۲۲/۶۵۵	p=0.001
درون گروهی	۳۷۱۲۲/۶۳۰	۲۵۷	۱۴۴/۴۴۶		
کل	۴۶۹۴۰/۰۰۰	۲۶۰			

با توجه به جدول فوق، آزمون آنوا و $p < 0.05$ نتیجه می گیریم که اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان بر اساس میزان استفاده از اینترنت، متفاوت است.

جدول (۴) - آزمون تعقیبی شفه اعتیاد به اینترنت بر اساس میزان استفاده از اینترنت

میزان استفاده	میانگین	انحراف معیار	تعداد
۰-۵ ساعت	۳۲/۶۴۹۷	۱۱/۳۲۸۳	۱۷۷
۶-۱۰ ساعت	۳۹/۶۳۰۴	۱۳/۲۶۷۱	۴۶
۱۱-۱۵	۴۶/۸۵۷۱	۱۲/۷۹۵۶	۲۱
۱۵ ساعت و بیشتر	۵۲/۷۶۴۶	۱۴/۴۵۰۵	۱۷
کل	۳۶/۳۳۳۳	۱۳/۴۳۶۵	۲۶۱

هم چنین نتایج پژوهش نشان داد که میانگین اعتیاد به اینترنت در بین دانش آموزان ی که ۰-۵ ساعت در هفته از اینترنت استفاده می کنند با کسانی که ۶-۱۰ ساعت، ۱۱-۱۵ ساعت و ۱۵ ساعت و بیشتر استفاده می کنند متفاوت است (جدول ۴). یافته های تحقیق نشان داد اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان دختر و پسر متفاوت است ($p=0.001$ و $t=4/267$).

نتیجه گیری

نتایج نشان داد که دانش آموزان دبیرستان‌های اردبیل ۸۲ درصد در حد خفیف، ۰/۴ درصد در حد معمولی، ۱۷/۲ درصد در حد متوسط و ۰/۴ درصد در حد شدید، به اعتیاد اینترنت مبتلا هستند. نتیجه‌ی حاصل از این فرضیه با نتایج تحقیقات انجام شده توسط استفانسکو، دیویس^۱، لاوین و همکاران^۲، لن هارت و همکاران^۳، لی و شانگک، مسچ^۴، تروئر، یولیس و مارکس و یانگ، همخوانی دارد. این محققان خاطر نشان کردند که با استفاده مفرط و آسیب شناسانه از اینترنت، میزان بهداشت روانی دانش آموزان کاهش می‌یابد. آن‌ها دریافتند دانش آموزانی که استفاده مفرط و آسیب شناسانه از اینترنت داشتند، در مقایسه با دانش آموزانی که دارای چنین تجربه‌ای نداشتند، آسیب شناسی و مشکلات روانی بیشتری را نشان دادند. یافته‌های حاصل از پژوهش نشان داد که اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان دختر و پسر متفاوت است. در این زمینه کائو و همکاران، یین و همکاران، قاسم‌زاده و همکاران، ویشفر، یولیس و همکاران، گریفیتس، استفانسکو و همکاران، لی و شانگک، کیم و تروئر نیز به تفاوت‌های جنسیتی در این زمینه اشاره کردند. سایر محققین در مطالعات خود نشان دادند که میزان اعتیاد اینترنت در زنان کمتر از مردان است به نظر می‌رسد که دانش آموزان پسر، در مقایسه با دانش آموزان دختر، از اعتیاد به اینترنت بیشتری برخوردار باشند. به هر حال، این تحقیق، مانند سایر پژوهش‌های انجام گرفته در سراسر دنیا نشان داد که دانش آموزان مبتلا به اعتیاد اینترنت، از بهداشت روانی و ارتباطات اجتماعی ضعیف‌تری برخوردارند. آن‌ها احساس ترس، اضطراب، افسردگی، خشونت، تنهایی، بی‌هویتی، اضطراب اجتماعی و نشانه‌های مرضی دیگر، از لحاظ آسیب‌شناختی دارند و از

^۱. Davis

^۲. Lavin et al.

^۳. Lenhart et al.

^۴. Mesch

مهارت های اجتماعی و مقابله ای پایین تری برخوردارند، این افراد ارتباط با کامپیوتر و اینترنت را به ارتباطات اجتماعی ترجیح می دهند و با خود، دوستان، همسالان، خانواده، همسر و مردم، کمتر مناسبات اجتماعی دارند. هم چنین یافته های پژوهش حاضر نشان داد که هر چه دانش آموزان با اینترنت، بیشتر سروکار داشته باشند و بیشتر استفاده کنند، میزان ابتلای آن ها به اعتیاد بیشتر می شود. در این زمینه تحقیقات انجام شده توسط کائو و همکاران، ین و همکاران و قاسم زاده و همکاران نشان داد که افزایش سطوح تجارب کار با اینترنت، با کاهش سطح بهداشت روانی و افزایش اعتیاد به کامپیوتر، همراه است. شاید بتوان گفت که در دنیای امروز، فناوری اینترنت و کامپیوتر اثربخش ترین ابزار به حساب می آید، به شرط اینکه با ارائه آموزش ها و راهکارهای مناسب، در حد موردنیاز از آن استفاده شود، نه در حدی که سلامت جسمانی و روانی افراد را مختل کند؛ بنابراین می توان گفت اعتیاد به اینترنت به عنوان شکل جدیدی از اعتیاد در سال های اخیر توجه پژوهشگران را در حوزه روان شناسی، روان پزشکی، جامعه شناسی و حوزه های علمی دیگر به خود جلب کرده است و مشکلی است که در جوامع و فرهنگ های مختلف به چشم می خورد و بر تمام افراد و در سنین و جنسیت های مختلف تأثیر داشته است. بر اساس یافته های پژوهش حاضر، نتیجه گیری کلی که می توان گرفت این است که اعتیاد به اینترنت در دانش آموزان وجود دارد و جهت پیشگیری از خطرات و عوارض آن در دانش آموزان، توجه به ملاحظات بهداشتی و درمانی، ضروری به نظر می رسد.

فهرست منابع

- اتکینسون، ریثا؛ اتکینسون، ریچارد؛ هیلگارد، ارنست (۱۳۸۰)، زمینه‌ی روانشناسی، ترجمه محمد نقی براهنی و همکاران، جلد دوم، چاپ نهم. تهران: انتشارات رشد.
- ناستایی زایی، ناصر (۱۳۸۸)، رابطه سلامت عمومی با اعتیاد به اینترنت در دانشجویان دانشگاه سیستان و بلوچستان، مجله طبیب شرق، ۱۱(۱): ۶۳-۵۷.
- Alavi, S. S. Eslami, M. Maracy, M. R. Najafi, M. Janatifard, F. Rezapour, H. (2010), Psychometric properties or Yong internet addiction test in university students. Journal of Behavior Science, 4: 183-189.
- Amichai Hamburger Y. Ben-Artzi E. (2003), Loneliness and Internet use, Computer in Human Behavior. 19: 71-80.
- Anderson, K.J. (2001), Internets use among college students an exploratory study. Journal of American College Health, 50(1):21-26.
- Bloch, J. (2002), Student/teacher interaction via e-mail: the social context of Internet discourse. Journal of Second Language Writing, 11:117-134.
- Brenner V. (1997), Pathology of computer use: XLVII. Parameters of Internet use, abuse and addiction: the first 90 days of the Internet Usage Survey, Psychological Reports.80 (3): 879-882.
- Cao, F. Su, L. Liu, T. and Gao, X. (2007), The relationship between impulsivity and Internet addiction: in a sample of Chinese adolescents, European Psychiatry.30: 466-471.
- Caplan S.E. (2002), Problematic Internet use and psychosocial well-being: development of a theory based cognitive-behavioral measurement instrument, Computer Human Behavior, 18: 553-575.
- Chou C. and Hsiao M.C. (2000), Internet addiction, usage, gratification, and pleasure experience: the Taiwan college students' case, Comput Educ, 35: 65-80.
- Davis R.A. (2001), A cognitive-behavioral model of pathological Internet use, Comput Human Behav. 17: 187-195.
- Fung Tuz-Wei. (2002), Identity, Emotional Regulation and Interpersonal Relationship between Highly and Midly Internet-addictive Groups, Formosa Journal of Mental Health.15: 65-76.

- Ghasemzadeh, I. Shahraray, M. (2007), Study rate of prevalence internet addiction at girls and compared addiction with girls and an addiction girls in based on isolation, self esteem, social skills variables, *Current Psychology*, 2(3): 32-40.
- Gonzalez NA. Internet addiction disorder and its relation to impulse control. [Dissertation] USA: Texas University, Collage of Psychology. 2008: 6-25.
- Griffiths M. (2003), Internet abuse in the workplace: issues and concerns for employers and employment counselors, *Journal of Employment Counseling*, 40: 87-96.
- Jones, S. & Madden, M. (2002), The Internet goes to college: How students are living in the future with today's technology. Pew Internet and American Life Project
- Kerjencie, R. Morgan, D. W. (1970). "Determining sample size for research activities". *Educational and Psychological Measurement*, 30.
- Kim K. Ryu E. and Chon M.Y. et al. (2006), Internet addiction in Korean adolescents and its relation to depression and suicidal ideation: a questionnaire survey, *Int J Nurs Stud*, 43: 185-192.
- Kim W.J. Yang J.C. and Choi Y. (2002), Relationship between adolescent internet addiction tendency and family environment, *Chonnam Medical Journal*, 38 (3): 235-241.
- Kraut R. Patterson M. and Lundmark V. et al. (1998), Internet paradox: a social technology that reduces social involvement and psychological well-being? *Am Psychol*, 53: 1017-1031.
- Lavin, M. Marvin, K. Mclarney, A. Nola, V. & Scott, L. (1999), Sensation seeking and collegiate vulnerability to internet dependence. *CyberPsychology and Behavior*, 2(5):425-430.
- Lee S.B. Lee K.K. Pail K.C. Kim H.W. and Shin S.K. (2001), Relationship between internet addiction and anxiety, depression, and self efficacy in middle and high school students, *Journal of the Korean Neuropsychiatry Association*. 40 (6): 1174-1184.
- Lenhart, A. Rainie, D. & Lewis, O. (2001), Teenage life online: The rise of the instant-message generation and the Internet's impact on friendships and family relationships. Pew Internet and American Life Project.
- Li, S. and Chung, T. (2006), Internet function and Internet addictive behavior. *Computers in Human Behavior*, 22:1067-1071.

- Imann R.J. (2001), Reasons for internet use and social anxiety, Pers Individ Dif Wang W. Internet dependency and psychosocial Maturity among college students, International Journal of Human- Computer Studies. 55: 919-938.
- Mesch, G. (2001), Social relationship and Internet use among adolescents in Israel. Social Science Quarterly, 82(2):329-339.
- Stefanescu, C. Chele, G, Chirita, R. Chirita, V. and Ilinca M. (2007), The relationship between development identity and internet addiction. European Psychiatry, 22 (1):200.
- Treuer T. Fabian Z J. Furedi, (2001), Internet addiction associated with features of impulse control disorder: is it a real psychiatric disorder? J Affect Disord, 66: 283.
- Vizehfar, F. (2007), Study of rate of internet addiction among Coffee net users Lar city. Journal of mental health principles, 7(25-26):27-33.
- Wang, S, S. Shinll, M. Kyounghee, H. Carolyn A. Michael, A, S. (2009): "Face off: Implications of visual cues on initiating friendship on Facebook", Computers in Human Behavior, 3: PP.19.
- Yellowlees, P and. Marks, S. (2005), Problematic Internet use or Internet addiction? Computers in Human Behavior, 23 (3): 1447-1453.
- Yen, J. Ko, C. Yen, C. Wu, H. Yang, M. (2007), The Comorbid Psychiatric Symptoms of Internet Addiction: Attention Deficit and Hyperactivity Disorder (ADHD), Depression, Social Phobia, and Hostility. The Journal of Adolescent Health, 41: 93-98.
- Young K.S. and Rogers R.C. (1999), The relationship between depression and Internet addiction, Cyberpsychol Behav, 1: 25-28.
- Young, K. (1996), Internet addiction: The emergence of anew clinical disorder. Cyberpsychol Behav. 1(3):237-44.